

CAREERS360

**ASSAM HSLC
SANSKRIT
Question Paper 2018**

Total No. of Printed Pages—11

Subject Code : 27

B18-SX (E)
(EN/AS/BN)

2 0 1 8

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

70

1. Translate the following passages :

4×4=16

তলৰ অনুচ্ছেদকেইটা অনুবাদ কৰা :

নীচের অনুচ্ছেদগুলো অনুবাদ কৰো :

(a) कस्मिंश्चित् नगरे चन्द्रो नाम भूपतिः प्रतिवसति स्म। तस्य पुत्रा वानरक्रीडारता वानरयूथं नित्यमेव अनेकभोजनभक्ष्यादिभिः पुष्टिं नयन्ति स्म। तस्मिन् राजगृहे लघुकुमारवाहनयोग्यं मेषयूथमस्ति।

অথ একদা
রাজবৈদ্যান্ অ

শ্বা: ভৃশং দগ্ধা:। রাজা সবিষাদ:
কুশ্বিদাহোপশমনোপায়:।

(b) भद्र, मम नियं
करोमि? यतो:

ন জানাসি যথা তস্যাহর্নিশং গৃহরক্ষাং

ततो गर्दभः स

एविपत्तौ स्वामिकार्योपेक्षां करोषि।

भवतु तावत्, यथा स्वामी जागरिष्यति तन्मया कर्तव्यम्।

(c) तदनेन भोजराजेन भिषग्वरा अपि स्वदेशान्निष्कासिताः। वैद्यशास्त्रमपि अनृतमिति निरस्तम् इति। एतदाकर्ण्य इन्द्रः समीपस्थौ अश्विनीकुमारौ इदमाह—भो! स्ववैद्यौ! कथमनृतं धन्वन्तरीयं शास्त्रम्!

Or / নাইবা / অথবা

রাজা তৌ অবলোক্য মুখশ্রিয়াঃমানুষাদিতি বুদ্ধ্বা তৌ बहु मानितवान्। ततः तौ ऊचतुः—“राजन्! न भेतव्यम्। रोगो निर्गतः। किन्तु कुत्रचिद् एकान्ते त्वया भवितव्यम्” इति।

(d) असमप्रदेशस्य नवग्राम-वरदोवा मण्डलस्य आलिपुखुरी-ग्रामे शंकरदेवस्य जन्म अभवत्। तस्य पितुर्नाम कुसुम्बर भूजा, मातुर्नाम च सत्यसन्ध्या। शैशवे एव तस्य माता-पितरौ दिवं गतौ।

Or / নাইবা / অথবা

अङ्गीयानाटकानां मध्ये ‘रुक्मिणी-हरणम्’, ‘पारिजात-हरणम्’, ‘चिह्नयात्रा’ इति एतानि प्रसिद्धानि सन्ति। अनेन प्रकारेण श्रीमन्तशंकरदेवः धर्मप्रचारम् अतिरिच्य साहित्यजगति अपि महदवदानं कृतवान्।

2. Explain the following verses with reference to the context :

5×2=10

প্রসঙ্গ-সঙ্গতি দেখুৱাই তলৰ শ্লোককেইটা ব্যাখ্যা কৰা :

প্রসঙ্গ-সঙ্গতি দেখিয়ে নীচের শ্লোকগুলো ব্যাখ্যা কৰো :

(a) অমিবাদনশীলস্য নিত্যং বৃদ্ধোপসেবিনঃ।
চত্বারি তস্য বৰ্দ্ধন্তে আয়ুৰ্বিদ্ধা যশো বলম্॥

Or / নাইবা / অথবা

বালো বা যদি বা বৃদ্ধো যুবা বা গৃহমাগতঃ।
তস্য পূজা বিধাতব্যে সৰ্বস্যাভ্যাগতো গুরুঃ॥

(b) সৰ্গাণামাদিরন্তশ্চ মধ্যং চৈবাহমৰ্জুন।
অধ্যাত্মবিদ্যা বিদ্যানাং বাদঃ প্রবদতামহম্॥

Or / নাইবা / অথবা

যত্ৰ যোগেশ্বৰঃ কৃষ্ণো যত্ৰ পাৰ্থো ধনুৰ্ধৰঃ।
তত্ৰ শ্ৰীৰ্বিজযো ভূতিৰ্ধুৱা নীতিৰ্মতিৰ্মম॥

3. Elucidate the idea of the following :

4×2=8

তলত দিয়াবোৰৰ ভাব বহলাই লিখা :

নীচে দেওয়া বাক্যগুলোর ভাব বিস্তৃতভাবে লেখো :

(a) আতুরস্য মিষড্‌মিত্ৰং কিংস্বিন্মিত্ৰং মৰিষ্যতঃ।

Or / নাইবা / অথবা

ধন্যানামুত্তমং দাক্ষ্যং ধনানামুত্তমং শ্রুতম্।

(b) প্রেম-প্ৰীতি-ভাববিলাসিনী।

Or / নাইবা / অথবা

নানারসসুধা-মধুস্রোতস্বিনী।

4. Answer the following questions :

4×3=12

তলৰ প্রশ্নবোৰৰ উত্তৰ লিখা :

নীচৰ প্রশ্নগুলোর উত্তৰ লেখো :

(a) How did the leader of the monkeys take his revenge on king Chandra?

বান্দৰৰ দলপতিয়ে কেনেদৰে ৰজা চন্দ্ৰৰ ওপৰত প্রতিশোধ ল'লে ?

বান্দৰদেৱ দলপতি কিভাবে ৰাজা চন্দ্ৰৰ উপৰে প্রতিশোধ নিয়েছিল ?

(b) From which drama the lesson 'Bhāratasāhastu Dūrmah:' is adopted? Give an introduction of the dramatist.

'ভাৰতসাহস্তু দুৰ্লম:' নামৰ পাঠটি কোনখন নাটকৰ পৰা সংগ্ৰহ কৰা হৈছে ? নাট্যকাৰজনৰ এটি পৰিচয় দিয়া ।

'ভাৰতসাহস্তু দুৰ্লম:' নামক পাঠটি কোন্ নাটক থেকে সংগ্ৰহ করা হয়েছে ? নাট্যকারের একটি পরিচয় দাও ।

(c) Answer the following questions in Sanskrit :

তলৰ প্রশ্নবোৰৰ উত্তৰ সংস্কৃতত লিখা :

নীচৰ প্রশ্নগুলোর উত্তৰ সংস্কৃতে লেখো :

(i) कालिदासस्य जन्म कुत्र अभवत्?

(ii) मेघदूतकाव्ये कः मेघं दूतरूपेण प्रेषयामास?

(iii) 'अभिज्ञानशाकुन्तलम्' इति नाटके कति अङ्काः सन्ति?

(iv) 'कुमारसम्भव' महाकाव्ये कति सर्गाः सन्ति?

5. (a) Answer the following questions :

2×5=10

তলৰ প্রশ্নবোৰৰ উত্তৰ লিখা :

নীচৰ প্রশ্নগুলোর উত্তৰ লেখো :

(i) "तेष्वेव त्रिषु तुष्टेषु तपः सर्वं समाप्यते।"

What is meant by 'तेष्वेव' here?

ইয়াত 'তেষ्वেব' শব্দটোৰে কি বুজাইছে ?

এখানে 'তেষ्वেব' শব্দটিতে কি বুঝিয়েছে ?

(ii) “किमस्माकं पथ्यम्?”

Who asked this question and to whom was it asked?
What is the ‘पथ्यम्’ referred to here?

এই প্রশ্নটি কোনে, কাক সুধিছিল? ইয়াত কি ‘পথ্যম্’ৰ কথা উল্লেখ কৰা হৈছে?

এই প্রশ্নটি কে, কাকে জিজ্ঞাসা কৰেছিল? এখানে কি ‘পথ্যম্’-এৰ কথা উল্লেখ কৰা হৈছে?

(iii) Derive **any two** of the following words :

তলৰ শব্দবোৰৰ যি কোনো দুটাৰ ব্যুৎপত্তি নিৰ্ণয় কৰা :

নীচৰ শব্দগুলোর যে কোনো দুটির ব্যুৎপত্তি নিৰ্ণয় কৰো :

प्राप्तः ; दृश्यताम् ; गृहीत्वा ; वक्तुम्।

(iv) Fill in the blanks :

খালী ঠাই পূৰণ কৰা :

শূন্যস্থান পূৰ্ণ কৰো :

विना वेदः विना गीतां विना शास्त्राणि कथाम्।

(v) What did Sankaradeva do to spread his religion?

শংকৰদেৱে তেওঁৰ ধৰ্মপ্ৰচাৰৰ বাবে কি কৰিছিল?

শঙ্করদেব তাঁর ধর্মপ্রচারের জন্য কি করেছিলেন?

(b) (i) How many Chapters are there in the ‘मनुस्मृति’?

1

‘मनुस्मृति’त केइटा अध्याय आहे? मूळ १२ टा

‘मनुस्मृति’ते कयटि अध्याय आहे?

(ii) What is the name of the ‘रजक’?

1

‘रजक’जनर नाम कि?

कर्मर मटक

‘रजक’-एर नाम की?

(iii) Give the Sanskrit equivalent of the word 'मति'.

'मति' शब्दৰ সংস্কৃত প্রতিশব্দ দিয়া।

'मति' शब्दৰ সংস্কৃত प्रतिशब्द दाও।

बुद्धि:

1

(iv) What is superior to happiness?

সুখতকৈ উত্তম কি?

সুখের থেকে উত্তম কী?

1

(v) Fill in the blank :

খালী ঠাই পূৰণ কৰা :

শূন্যস্থান পূৰ্ণ কৰো :

_____ विभवस्राविणी।

1

(vi) Who is the author of the lesson 'प्रसरतु-सुरभारती'?

'प्रसरतु-सुरभारती' নামৰ পাঠটিৰ লেখক কোন?

'प्रसरतु-सुरभारती' নামক পাঠটিৰ লেখক কে?

→ ৩^০ মুকুন্দমাটিবন্দ্যোপাধ্যায়

1

(vii) 'मालविकाग्निमित्रम्' is a drama.

Write 'Yes' or 'No'.

'मालविकाग्निमित्रम्' এখন নাটক।

'হয়' নে 'নহয়' লিখা।

'मालविकाग्निमित्रम्' একটি নাটক।

'হ্যাঁ' অথবা 'না' লেখো।

1

(viii) How many Cantos are there in the 'रघुवंशम्'?

'रघुवंशम्'ত কেইটা সর্গ আছে?

১৯টা

'रघुवंशम्'এ কয়টি সর্গ আছে?

1

(ix) Write the word opposite in meaning of 'मुक्त'.

'मुक्त' শব্দৰ বিপৰীত অর্থ বুজোৱা শব্দ লিখা।

→ बद्ध:

'मुक्त' শব্দৰ বিপৰীত অর্থ বুঝিয়ে লেখো।

1

6. (a) Account for the case-endings in **any two** of the following : 2×2=4

তলৰ যি কোনো দুটাৰ কাৰক-বিভক্তি নিৰ্ণয় কৰা :

নীচের যে কোনো দুটিৰ কাৰক-বিভক্তি নিৰ্ণয় কৰো :

‘নগৰে’ in Q. No. 1(a)

[1 নং (a) প্রশ্নত]

[1 নং (a) প্রশ্নতে]

‘গৃহৰক্ষা’ in Q. No. 1(b)

[1 নং (b) প্রশ্নত]

[1 নং (b) প্রশ্নতে]

‘স্বদেশাত্ম’ in Q. No. 1(c)

[1 নং (c) প্রশ্নত]

[1 নং (c) প্রশ্নতে]

‘তস্য’ in Q. No. 2(a)

[2 নং (a) প্রশ্নত]

[2 নং (a) প্রশ্নতে]

(b) Derive **any two** of the following : 2×2=4

তলৰ যি কোনো দুটাৰ ব্যুৎপত্তি নিৰ্ণয় কৰা :

নীচের যে কোনো দুটিৰ ব্যুৎপত্তি নিৰ্ণয় কৰো :

‘প্ৰোবাচ’ in Q. No. 1(a) Or — $\sqrt{\text{বিশা}} + \text{জ}$

[1 নং (a) নাইবা প্রশ্নত]

[1 নং (a) অথবা প্রশ্নতে]

‘জাগৰিষ্যতি’ in Q. No. 1(b) Or $\sqrt{\text{জাগু}} + \text{নিচ} + \text{অ্যটি}$

[1 নং (b) নাইবা প্রশ্নত]

[1 নং (b) অথবা প্রশ্নতে]

‘আগতঃ’ in Q. No. 2(a) Or

[2 নং (a) নাইবা প্রশ্নত]

[2 নং (a) অথবা প্রশ্নতে]

‘বর্জন্তে’ in Q. No. 2(a)

[2 নং (a) প্রশ্নত]

[2 নং (a) প্রশ্নতে]

7. (a) Decline **any two** of the following :

1½×2=3

তলৰ যি কোনো দুটাৰ শব্দৰূপ লিখা :

নীচের যে কোনো দুটির শব্দরূপ লেখো :

✓ ‘নদী’ in তৃতীয়া singular

নদী

[তৃতীয়া বিভক্তিৰ একবচনত]

[তৃতীয়া বিভক্তিৰ একবচনে]

✓ ‘নম্’ in ষষ্ঠী plural

নমস্তান্ ।

[ষষ্ঠী বিভক্তিৰ বহুবচনত]

[ষষ্ঠী বিভক্তিৰ বহুবচনে]

‘ভ্রাতৃ’ in দ্বিতীয়া plural

[দ্বিতীয়া বিভক্তিৰ বহুবচনত]

[দ্বিতীয়া বিভক্তিৰ বহুবচনে]

‘সম্রাজ্’ in সমমী dual

[সমমী বিভক্তিৰ দ্বিবচনত]

[সমমী বিভক্তিৰ দ্বিবচনে]

1½×2=3

(b) Conjugate **any two** of the following :

তলৰ যি কোনো দুটাৰ ধাতুৰূপ লিখা :

নীচের যে কোনো দুটিৰ ধাতুৰূপ লেখো :

√বিদ্ in লঙ্ অন্

[লঙ্ বিভক্তিৰ অন্]

[লঙ্ বিভক্তিৰ অন্]

√পঠ in লোট্ আৰ

[লোট্ বিভক্তিৰ আৰ]

[লোট্ বিভক্তিৰ আৰ]

√কৃ in বিধিলিঙ্ (আত্মনেপদ) ইয়

[বিধিলিঙ্ বিভক্তিৰ (আত্মনেপদ) ইয়]

[বিধিলিঙ্ বিভক্তিৰ (আত্মনেপদ) ইয়]

√ই in লৃট্ স্যত:

[লৃট্ বিভক্তিৰ স্যতঃ]

[লৃট্ বিভক্তিৰ স্যতঃ]

(c) Name and expound **any two** of the following :

2×2=4

তলৰ যি কোনো দুটাৰ ব্যাসবাক্য লিখি সমাসৰ নাম লিখা :

নীচের যে কোনো দুটিৰ ব্যাসবাক্য লিখে সমাসের নাম লেখো :

রাজপথঃ ; সূৰ্য্যচন্দ্রমসৌ ; দীৰ্ঘবাহু ; সমহারা।

(d) Change the voice in **any one** of the following :

2

তলৰ যি কোনো এটাৰ বাচ্য পৰিৱৰ্তন কৰা :

নীচের যে কোনো একটিৰ বাচ্য পৰিৱৰ্তন কৰো :

(i) शिशुना रुद्यते।

(ii) स मां नगरं नयति।

(iii) तन्मया कर्तव्यम्।

2+1=3

(e) Define and illustrate 'करण कारक'.

'करण कारक'ৰ সংজ্ঞা আৰু উদাহৰণ দিয়া।

'करण कारक'-এৰ সংজ্ঞা এবং উদাহৰণ दाও।

Or / নাইবা / অথবা

Give examples, in suitable sentences, of **any two** of the following : $1\frac{1}{2} \times 2 = 3$

উপযুক্ত বাক্যত তলৰ যি কোনো দুটাৰ উদাহৰণ দিয়া :

উপযুক্ত বাক্যে নীচের যে কোনো দুটির উদাহরণ दाও :

(i) अर्थ-शीङ्-स्थासां कर्म

(ii) तादर्थ्यं चतुर्थी

(iii) भूवः प्रभवः

(iv) यत्रश्च निर्धारणम्

(f) Give the resultant forms of **any two** of the following : $1 \times 2 = 2$

তলৰ যি কোনো দুটাৰ নিষ্পন্ন ৰূপ লিখা :

নীচের যে কোনো দুটির নিষ্পন্ন ৰূপ লেখো :

(i) √कृ + णिच् + लट् ति

(ii) √नम् + णिच् + लट् ति

(iii) √पा + सन् + लट् ति

(iv) √गै + सन् + लट् ति

8. Translate into Sanskrit **any four** of the following sentences : $2\frac{1}{2} \times 4 = 10$

তলৰ যি কোনো চাৰিটা বাক্য সংস্কৃতলৈ অনুবাদ কৰা :

নীচের যে কোনো চারটি বাক্য সংস্কৃতে অনুবাদ করো :

(a) The children are playing in the playground.

ল'ৰা-ছোৱালীবিলাকে খেলপথাৰত খেলি আছে।

ছেলেমেয়েৱা খেলাৰ মাঠে খেলা কৰছে।

(b) Which class do you read in?

তুমি কোন শ্ৰেণীত অধ্যয়ন কৰা ?

তুমি কোন শ্ৰেণীতে অধ্যয়ন কৰো ?

(c) Rama killed Ravana, the king of Lanka.

ৰামে লঙ্কাৰ ৰজা ৰাৱণক নিহত কৰিছিল।

ৰাম লঙ্কাৰ ৰাজা ৰাৱণকে বধ কৰেছিল।

(d) Nothing can be accomplished without hard work.

পৰিশ্ৰম অবিহনে কোনো কাৰ্য সাধন নহয়।

বিনা পৰিশ্ৰমে কোনো কাৰ্য সাধন কৰা যায় না।

(e) I shall go to Delhi tomorrow.

মই কাইলৈ দিল্লীলৈ যাম।

আমি আগামীকাল দিল্লী যাব।

(f) He is receiving instruction from the preceptor.

তেওঁ আচাৰ্যৰ পৰা উপদেশ গ্ৰহণ কৰি আছে।

সে আচাৰ্যৰ থেকৈ।